

Kaarata ya Pawulo yowaalebela aFiliposi

Madhu oovolowana

Murumiwi Pawulo aalebele kaarata ela aKirixtu yaali nluwa na oFiliposi muwari mwa yaaka ya 60 ofiyedha 61 Kirixtu agabaliwe. Pawulo alebile kaarata ela agali mukaambura. Oononelamo a Bibiliya amohi enawoga wi alebile agali oRoma.

Filiposi naali nluwa naali murudda wa oMasedoniya. Pawulo alebele mutugumano wa wewule, aalebele athu yaanoniliye vovi oliye dambeelihe gerezha ele. Moone niivuru na Meerelo a Arumiwi 16.

Dhoolebela kaarata ela si nda: Aatthettheele okamihedha wamwiireliisu, aawaraalihege wi ekale ooliba ni ovilela mooharahariwa, wiyooneyiha wona yoohadhihela moorabula ni ohagalala, awuubusedhege wi ovulumusiwa onadheela moomuroromela Yesu Kirixtu baahi, ehili odheela ohara Malamulo a aZhudewu. Teto afuna awaaddele mukalelo waliye mukaambura. Pawulo aalebele ni murima woohagalala. Oliye ohuwoga dha ohagalala dila dhijinjidhene.

Ogawanyeya wa kaarata

Olojela ni olobela *1.1-11*.

Mwaha wookalawo wa Pawulo *1.12-30*.

Ohara mukalelo wa Kirixtu *2.1-18*.

Pawulo onowaarumiha yeewananiiyena *2.19-30*.

Dhowoopiha dha egumi *3.1 ofiyedha 4.9*.

Otthettheela ni olojela *4.10-23*.

Madhu oolojela

1 ¹Wa oweela mirima aatene munakala oFiliposi, vamohi ni anamaang'anela ni maddiyakoni eenyu. Di miyo Pawulo, vamohi ni Timoteyo, amwiimeleli a Yesu Kirixtu, nnowuulebelani kaarata ela.

²Mulugu Babiihu ni Nabwiya Yesu Kirixtu yuuvaheni mahala ni murenddele mmirimani mweenyu.

Othetheela ni olobela

³Ginomutthetheela Mulugu aaga gowuubuwelelanive. ⁴Mmalobeloni aaga maatene wa nyo mwaatene ginowuulobeleanive ni ohagalala ⁵mwaha wi okuma nlabo nowambeela ofiyedha peeno munokamihedha olaleya Muselu Wapama. ⁶Ginororomela wi Mulugu wambeele mabasa apama mwa nyo, oneere waakwaneliha Yesu Kirixtu aawelaga. ⁷Eli yapama wuwuubuwelelani nyo mwaatene ndala mwaha wi ginowuudhivelani. Vowi mwa mabasa maatene Mulugu mwa mahala aaye egivahiliye wi gaalabege, nyo muhulaba ni miyo, naari ngalive oomagiweene. Nyo ni miyo nihaakihedha, moolibihedha Muselu Wapama. ⁸Mulugu dili namoona aaga wi miyo gihikanna munukwela wa nyo mwaatene ni odhivela wa mwiinyeene Yesu Kirixtu.

⁹Miyo gaalobelaga wa Mulugu ginoloba wi odhivela weenyu wunnuwegeve, mukalena wiiwelelamo ni onona, ¹⁰wi mudidelege ni wiirana dhego dhoorumeedheya. Ginolobela ndo wi mukale apama, oohanganyedhiwa, ofiyedha nlabo nnadha Kirixtu. ¹¹Ginolobela wi mukalena mooneyelo owogoowa, enadheela wa Yesu Kirixtu wi Mulugu aakele nthithimiho ni otamaala.

Mwaha wa okalawo wa Pawulo

¹²Addibilaga, arogoraga, ginafuna munone wi dhigipadduwele, ebaribareene dhihikamihedha vajinji owaraaliha ovuwihwa wa Muselu Wapama. ¹³Anamaang'anela aatene a Sezari ni athu aatene ehinona wi gimageliwe mwaha wa omuhara Kirixtu. ¹⁴Mwaha wa omagiwa waaga, aKirixtu ajinji enolibihwa mirima ni Nabwiya wi yeenjedhedheye waaguva owoga madhu a Mulugu ehoovaga.

¹⁵Nihinona ebaribareene wi amohiwa enamulaleya Kirixtu mwaha wa nrima, esayelaga opokihana ni hiyo, mbwenye amohi enamulaleya ni moobuwelelo apama. ¹⁶Oogomihedha ala enolaleya mwaha wa odhivela, mwaha wowi ehinona wi gili wuno wi gaakihedhe Muselu Wapama. ¹⁷Owambeela ala enamulaleya Kirixtu wi aliwa eriihiwege, enamulaleya ehinna mirima dhapama, eneerana ndo efunaga weenjedhedha goyi yaaga mukaambura. ¹⁸Dhooharela dhiwa siivi? Dhooharela sowi mwa dila eli yaatene Kirixtu onolaleyiwa, naari dhigali mirima dhabure naari dhigali mirima dhapama. Mowindo miyo ginohagalala.

Vano teto gineerege ohagalalave, ¹⁹vowi miyo gihinona nda dhinamalela va ovulumusiwa waaga, odheela mwa malobelo eenyu ni okamihedhiwa wa Muneba wa Yesu Kirixtu. ²⁰Miyo ginojejiha ni efunelo yakopolo wi kilivo yego enaagikalihe manyazo, mbwenye wona wale Kirixtu ooriihiwa mwa mwiili waaga vano oneerege oriihiwave, naari gikalewo naari gikwe. ²¹Mwaha wa okalawo waaga fumuriiha Kirixtu,

gakwa onakala oreela. ²²Mbwenye geera gikala ni egumi ni mwiili gineere opurela mabasa aaga, mowindo kaginonile ginaasakuliimi. ²³Ginorunddumuliwa mwa dhego biili nda, ginafuna givenyewo gakale vamohi ni Kirixtu, dhili dhookwaranya okalawo, ²⁴mbwenye eli yoo-funeya vajiwa ni nyo wi gikalewo mwa mwiili. ²⁵Vowi ginoromela ndo, gihinona wi kaginaavenyewo, gineere gikaleve ni nyo mwaatene wi munnuwe, mukalena ohagalala mwa nrromelo. ²⁶Yoofuna yaaga sowi nyo muneere omutamaala vajiwa Yesu Kirixtu mwadha moona wi oliye ohugidhana dila biili wa nyo.

²⁷Yoofuneya vajiwa sowi meeddelo eenyu eliganega ni aatene alene enaromela Muselu Wapama wa Yesu Kirixtu. Mowindo naari gidhe guwooneni naari gikale woolapela ni nyo, giwege wi munolibave mwa muneba mmohive, ni murima mmohive munowana koddo mwaha wa nrromelo na Muselu Wapama. ²⁸Ginofuna giwege teto wi kamunoo-pihiwa ni owiinyuwela. Oliba mirima dheenyu etoonyihedho wi aliwa eneere obwanyuliwa, vano nyo muneere ovulumusiwa. Mulugu dineere-na dhedho. ²⁹Oliye ohuuvahani mpatha ohuli woomuroromelave Kirixtu, mbwenye teto ohuuvahani mpatha woorabula mwaha wa Kirixtu ³⁰mwa koddo emohive yooniliinyu gannimina, vano dhiinova munowiiwa wi enodhowave.

Wiiyeviha ni wunnuwiihiwa wa Kirixtu

2 ¹Akala mwa Yesu Kirixtu munolibiihiwa, akala odhivela waaye onowuukurumulani, akala muhukanna waandana wuulubale ni Muneba, akala Kirixtu ahooniha opama teto ahooniha thagaraga, ²akwanelihani ohagalala waaga mwiiragana nda: Dhoofuna dheenyu dhikale dhimohive, mudhivelanega mmohi ni mukwaaye, mukale amohive mmirimani mweenyu teto moobuwelo eenyu. ³Kamwiiregena yego yowiyunnuwiihana waakwaranya athu amohi, kamuwoegege dha ofuneya weenyu, mbwenye mukalege owiyeviha, kadda muthu amoonege mukwaaye wona oomukwaranya oliye. ⁴Kadda muthu kasayelege opama waayeve, mbwenye teto wa athu amohi.

⁵Mukalena moobuwelelo mamohive yanna Yesu Kirixtu.

⁶Kawadeelele eMulugu yaaye,
naari oliye agalive Mulugu.

⁷⁻⁸Ahithukula mukalelo wa emuthu,
ofwanafwanaga ni athu,
okala ni mukalelo wa mwiimeleli,
ohiya ekalelo yaliye.
Agabaliwe, ahiiyeviha,
okalave owiwelela

ofiyedha okwa,
 okwa wa vamuraadini.
 9 Mwaha wa ela Mulugu ahimunnuwiha,
 omvaha ndina noofuneya
 nookwaranya mandina maatene,
 10 ayene eli vati va theya,
 eli elabo ya vati,
 ayene eli odhulu,
 aliwa yeewa ndina na Yesu,
 makuta maatene ekokore.
 11 Malumi maatene esorihege wi
 Yesu Kirixtu di Nabwiya,
 ndo dhineere odhana nthithimiho
 wa Mulugu Baabi.

AKirixtu ekale owaara wona ttendderi

12 Mowindo, oodhivela aaga, vovi mwihiiwelela vameentoni vaaga, mwiwelelege tthabwa-tthabwa gavenyavo, munnuwihe ovulumusiwa weenyu moovaga, mugurumelaga. 13 Mwaha wi Mulugu dinalaba mwa nyo, dinoovahani efunelo yoolaba, dinoovahani kopolo dhoolabana wona Mulugu munafuneliye.

14 Mwiiregena dhaatedhene muhusumaga, muhuvaanyihanaga,
 15 musadduwe mukale apama wi vihikale onawogege eeraga mwihirana yabure, musadduwe wona ahima a Mulugu oohukanna mwaha. Mukalege ndo vaari va athu ooholowa, abure, mwaarege wona ttendderi mwiilaboni
 16 mwaalaleyelaga madhu a egumi. Mowindo nlabo noowela Kirixtu gineere wiithukulela, vovi ndo dhinoonihege wi kagithamagele ebeweene naari olabela ebeweene. 17 Naari egumi yaaga ekutheliwe vamukuthoni wa nrromelo neenyu, ginohagalala, hiyo aatene nnohagalala vamohi.
 18 Va mukalelo mmohive olena nyo agalalani, agalalani ni miyo.

Pawulo onowaarumiha yeewananiiyena

19 Akala Nabwiya Yesu onorumeedha, ginojijhedha wuurumihedhani mowaaguva Timoteyo wi miyo teto gilibihiwe gaakela muselu onaadhi-giiyena wa nyo. 20 Kaginna mmohi wona oliye onaande wuukameelani mwa ebaribari. 21 Vovi aatene enasayela dhili dheewa, dhihili dha Yesu Kirixtu. 22 Muhunona makalelo oorumeedheya a Timoteyo, ohiimelela Muselu Wapama ni miyo wona mwaana ni ababe. 23 Mowindo ginojijeha wuurumihedhani mowaaguva ganona muneddele dhego wa miyo.
 24 Mbwenye ginororomela mwa Nabwiya wi teto miyeenene gineere odha wa nyo moohulogela.

²⁵Mbwenye dhiinova ginoona wi soofuneya wuurumihedhani Epaforoditu. Di ddibila aaga, namalaba ni miyo, mukwaaga mukoddoni teto murumiwi eenyu ogirumihedhiinyu wi agidheelena dhookamihedha dhagihaleela. ²⁶Vowi oliye ohukanna munukwela ni nyo mwaatene, ahikubanya mwaha wowi mwahiiwa wi ahibulela. ²⁷Ebaribareene ahibulela vajinji, ahalile vang'ono okwa. Mbwenye Mulugu ohumweeddiwela thagaraga ahili oliyeeneve baahi, mbwenye teto ni miyeene wi gihithabwesese okubanya. ²⁸Mwaha wa ela ginowuurumihedhani mowaaguva wi mwamoonaga dila ya nabiili muhagalale. Mowindo gineere okala oohukathamiheya. ²⁹Mwaakeleni mwa Nabwiya ni ohagalala waatewene, athu owindo mwaathithimihege. ³⁰Vowi mwaha wa mabasa a Kirixtu ahifiya milago dhookwa. Ahipeleka egumi yaaye wi agivahe nikamihedho nenddo nahandiinyu ogivaha vameentoni.

Wogoowa wa ebaribari

3 ¹Vooharela, addibilaga, arogoraga, muhagalale mwa Nabwiya! Miyo vovuulebelani dila biili dhego dhimohive kahuwo mwaha, vovi dhinowuuhiddeelani.

²Pole-pole ni ale eneerana dhabure, anabwa^a ala enawaddihedha ogwadda mwiili. ³Mwaha wi di hiyo naakelile wiineliwa wa ebaribari, ehili aliwa. Hiyo nnamweebedha Mulugu mwa Muneba, nnohagalala ni egumi yinnihuna muumohini ni Yesu Kirixtu, kannahela nrromelo neehu wa mithupo dha mwiili wona dhowiinelwa. ⁴Si ebaribari wi miyo teto geere okanna mwaha woohela nrromelo naaga wa dhego dhedhi. Akala ohukalavo mmohi onoobuwela wi ohukanna mwaha woororomela dha mwiili, miyo gihikanna mwaha dhookwaranya. ⁵Gagwaddiwe nganna malabo matanu ni maraarua a egumi. Gili mwEzarayeli, oobaliwa mwa nlogo na Benzhami, muHeberi mwiinyeene. Goohara Malamulo wona mFarizi, ⁶Gooharahara gerezha ni murima waatene. Owoga dhoohariha Malamulo, kalivo eera: “Kawaakwanihile”.

⁷Wale, dhego dhaatedhene nda dhaali dhoofuneya wa miyo mbwenye vano mwaha wa Kirixtu ginoona wi kadhinna mabasa. ⁸Teto kahuwo dhego dhedhove baahi, ginoona wi dhaatedhene kadhinna mabasa galiganiha ni dhili dhoofuneya mookwaranya, oli omunona Nabwiya aaga Yesu Kirixtu. Miyo gihithathila dhaatedhene, ginoona ndo wona dhoodhuguni wi gaande ompura Kirixtu, ⁹gikuneeleye ni oliye. Dhiinova miyo kagili owogoowa mwaha woohariha Malamulo. Gili owogoowa mwaha woororomela mwa Kirixtu. Wogoowa wula onakumela wa Mulugu odheela mwa nrromelo. ¹⁰Dhaatedhene dhinafuniimi fuumu-

^a 3.2 *Anabwa* Pawulo onawaagana aZhudewu amohi yaawaddihedha aGerego yaroromele Muselu wi yiineliwe.

nona Kirixtu, ni owodha wa ovenyihiwa waaye. Ginofuna teto gikalena epaddi ya goyi yaaye, gisadduwe gikale wona oliye mwa okwa waaye, ¹¹ni ejejihedho yowi gineere ovenyihiwa muukwani.

Othamagela opura

¹²Kaginafuna owoga wi gihakwaniha dhaatedhene dhinafuniimi, naari wi gili owaakwanela pama, ginothamagave wi gipure yoothuviwa, vowi wa dhedho ghipuriwa ni Yesu Kirixtu. ¹³Amudhaaga, ebari-bari miyeenene kaginoobuwela wi gihanda ndo. Mbwenye vihikala yego emohi eneeriimi, gididiwaalaga dhego dha mundduli, gilibihedha-ga dhego dhili osogolo waaga. ¹⁴Ginathamagela wi gaande waakela yoothuviwa yoogonjiha. Yoothuviwa ela si egumi exa, eyene Mulugu egiithaneliye odheela mwa Yesu Kirixtu.

¹⁵Aatene hiyo nnafuna okala owaakwanela pama nuubuwelege mowindo. Mbwenye akala ehikalavo enoobuwela moohiyana, Mulugu oneere wiiriha wi dhooneye pama wa nyo. ¹⁶Mowindo ndoweni osogolo, niwelelege dhinoniliihu.

¹⁷Amudhaaga, mugihadhihegeve. Mwawaang'anege ale eneedda mowinda teto ni nifwanafwaniho nnoovahiihuni. ¹⁸Gihiwoga dila dhijinjidhene vano ginowelihedha, ginddaga: Ehikalawo ajinji owi mwa mukalelo onakaliwa, enowooniha wi amwiiddani a Muselu wa okwa wa Kirixtu vamuraddini. ¹⁹Aliwa enadhowa omabwanyuwelo, mulugu ewa si dhigulu dheewa. Aliwa enowiithukulelana dhego dhambure ohiya okanna manyazo, enoobuwela dhego dha elabo ela, baahi. ²⁰Mbwenye hiyo nili anamurala a odhulu, nnamujejiha Mvulumusi eehu a wewo, Nabwiya Yesu Kirixtu. ²¹Oliye oneere osaddula mwiili dheehu dhoolodhowa, oneere wiiriha wi dhiliganega ni mwiili waaye woothithimiheya, alabihaga owodha wewo winniiyena woolamulana dhego dhaatedhene.

4 ¹Addibilaga, arogoraga oodhivela, gihikanna munukwela vajinji ni nyo. Nyo muli ohagalala waaga, miyo ginowiithukula mwaha wa nyo. Mowindo mukale owiimeleene mwa Nabwiya.

Owaraaliha

²Ginowuuloba Evodiya, ginowuuloba Sintiki, mwiiwananege mmohi ni mukwaaye mwa Nabwiya. ³Vano we mukwaaga oororomeleya mmasabani, ginowuuloba wi waakamihedhege arogoriyo abiili. Vowi aliwa, vamohi ni Kelementi ni amohiwa ehilaba ni miyo evuwihaga Muselu Wapama. Mandina ewa maatene eli muNiivuruni na Egumi.

⁴Muhagalalegeve mwa Nabwiya! Ginowelega: Agalalani! ⁵Ofwaaseya weenyu ononeye ni aatene. Nabwiya eehu oli vakukuuve. ⁶Kamukathamiheyege yego, mbwenye mwa dhaatedhene mmulobegeve Mulugu ni

omutthetheela, munoneyihe dhaatedhene dhinafuniinyu mwa malobelo. ⁷Vano murenddele wa Mulugu, ohunandeya ononiwa, oneere okameela mirima dheenyu ni moobuwelelo eenyu, vowi nyo muli mwa Yesu Kirixtu.

⁸Amudhaaga, voomariha, muubuwelege dhaatedhene dhili dha ebaribari, dhili dhoothithimiheya, dhili dhowogoowa, dhili dhohuhaleela, dhili dhooriya, dhili dhoowogiwa pama, dhili dhowaakwana, dhoofwanelela otamaaleliwa. Muubuwelelege dhedhi. ⁹Mwiiregena dhisuuziliinyu, dhirumeedhiliinyu, dhiwiliinyu, dhooniliinyu wa miyo. Mweeragana ndo Mulugu a murenddele onaakale ni nyo.

Pawulo onowaatthetheela aFiliposi

¹⁰Gihihagalala, ginomutamaala Nabwiya mwaha wi dhiinova nyo muhuwelela wooniha okameela winniinyuna wa miyo. Gihinona wi nyo moogubuwelela, mweere ohukanna mpatha wowooniha dhedho. ¹¹Kagina-wogela mwaha wohaleeliwa, vovi gihisuuza ohagalala ni dhinnimina. ¹²Gihinona okala moorabula, gihinona teto okalana mookwaranya muna-funeyeliwa. Gihisuuza yawipiini yoogihagalaliha mwa dhaatedhene, mwa dhowiireya dhoohiyana-hiyana: Okala oorubala, oovoliwa dala, okalana mookwaranya naari moohaleela. ¹³Ginowaanda wiirana dhaatedhene mwaha wi gili mwa Kirixtu onagivaha kopolo. ¹⁴Naari ndo, mwiirana yapama voogikamihedha mmakathamihoni aaga. ¹⁵Nyo aFiliposi muhuna wi vavenyiliimi murudda wa oMasedoniya, mudhidhi wowambeela walaleyiimi Muselu Wapama, mutugumano weenyu baahi buuyene wagikamihedhe ni korowa. ¹⁶Ngali oTesalonika mwahigirumihedha dila dhimohi dhoogikamihedha dhoogihaleela. ¹⁷Kahuwo wi ginoobuwelela dhookamihedhiwawe. Moohiyaniha, ginafuna goonege mareliho eenyu yunnuwaga. ¹⁸Vano gihakela dhaatedhene dhigirumihedhiinyu, gihikanna mookwaranya. Gihikanna dhaatedhene dhinarabuleliimi, vovi Epaforoditu ohugidheelana dhego dhirumihiliinyu. Dhedho dhili wona mvahi woonukwela pama, mukutho woorumeedheya, onamuhagalaliha Mulugu. ¹⁹Vano Mulugu aaga oneere wuuvahani dhaatedhene dhinafuniinyu mooligana ni dhooreela dhoothithimiheya dhaaye mwa Yesu Kirixtu.

²⁰Mulugu Babiihu athithimihiwe okala ni okala! Ameni.^b

Malojelo oogomihedha

²¹Mugilojelele aatene enaroromela mwa Yesu Kirixtu. Oweela mirima eli wuno ni miyo enowuulojelani. ²²Oweela mirima aatene enowuulojelani, tthabwa-tthabwa a vaade va Kingi Sezari.

²³Mahala a Nabwiya Yesu Kirixtu okale ni mineba dheenyu.

^b 4.20 Ameni enatapulela *Dhikale* ndo, naari wi *Siibaribareene*.